

Konu : 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun
3/2. Maddesinin uygulanması Hk.

Tarih:01.03.2023

Kayıt sayısı: 83218167

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne

İLGİ: 17.02.2020 tarih ve 52302630 sayılı yazıları,

Bilindiği üzere;

**CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA 1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI
KARARNAMESİ ile merkez teşkilatının görev ve yetkileri:**

İthalat Genel Müdürlüğü

MADDE 445- (Başlığı ile birlikte değişik:RG-10/1/2019-30651-CK-27/74 md.) (1) İthalat Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- e) Dampinge karşı vergi, sübvansiyona karşı telafi edici vergi ve korunma önlemi gibi ticaret politikası savunma araçları ile ilgili mevzuatı hazırlamak, uygulamak, mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, ticaret politikası savunma araçlarının etkisini incelemek ve ticaret politikası savunma araçlarının etkisiz kılınmasına ilişkin girişimleri araştırmak, tespit etmek ve gerekli tedbirleri almak,
- f) (Ek:RG-7/7/2021-31534-C.K-79/4 md.) Ülkemiz ihraç ürünlerine karşı uygulanan dampinge karşı vergi, sübvansiyona karşı telafi edici vergi ve korunma önlemi gibi kısıtlayıcı tedbirlerin ortadan kaldırılmasına veya iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu kapsamda firma, sektör kuruluşları ve kurumlar nezdinde gerekli koordinasyon çalışmalarını yapmak,
- g) İthalat ile ilgili politikaları izlemek, ***ithalatın her aşamasında gerekli görülecek incelemeleri ve denetimleri yapmak, yaptırmak, önlemleri almak ve bu hususlarla ilgili düzenlemeler yapmak,***

Gümrükler Genel Müdürlüğü

MADDE 447- (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-10/1/2019-30651-CK-27/75 md.) (1) Gümrükler Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- e) Serbest dolaşıma giriş, ihracat, yeniden ihracat, imha, gümrüğe terk işlemlerinin uygulanmasını sağlamak ve serbest bölgeler, lojistik dış ticaret bölgeleri, dış ticaret merkezlerindeki gümrük işlemlerini yürütmek,
- f) Gümrük rejimleri ve işlemlerinin kolaylaştırılmasına ilişkin düzenlemeleri yapmak ve bunlarla ilgili işlemleri yürütmek,
- g) ***Diğer birimlerden iletilen risk değerlendirmesi sonuçlarına ve ilgili rejim gereklerine göre eşyanın muayene işlemlerini yürütmek,***

Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü

MADDE 451- (Başlığı ile Birlikte Değişik :RG-10/1/2019-30651-CK-27/79 md.) (1) Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- g) Kaçakçılıkla etkin mücadele etmek amacıyla ulusal ve uluslararası bilgi akışına dayalı veri tabanları oluşturmak, verileri işlemek, değerlendirmek ve ***risk analizi çerçevesinde kullanılacak nitelikte olanları Gümrükler Genel Müdürlüğüne ve Ticaret Araştırmaları ve Risk Değerlendirme Genel Müdürlüğüne iletmek,***

Ticaret Araştırmaları ve Risk Değerlendirme Genel Müdürlüğü

MADDE 454- (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-7/7/2021-31534-C.K-79/9 md.)

g) **Gümrük işlemleriyle ilgili verileri risk analizine tabi tutmak, analiz sonuçlarını değerlendirmek ve bunları ilgili birimlere aktarmak,**

Bakanlık Makamı'ndan alınan 11.01.2019 tarihli ve 40736610 sayılı Onay ile "**İhbar Değerlendirme Yönergesi**" yürürlüğe girmiştir.

Sözkonusu Yönergenin;

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönergenin uygulanmasında;

f) İhbar: **Kaçakçılık veya adli nitelikteki fiillere ilişkin** her türlü iletişim aracı kullanılarak veya şahsen yapılan başvuruları,

Bakanlık birimlerine intikal eden ihbarlar

MADDE 5 - (1) 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun, 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve Genel Müdürlüğün görev alanına giren diğer mevzuat kapsamına girdiği anlaşılan ve/veya bu kapsamda olup da operasyonel müdahale gerektiren ihbarlardan; Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına intikal edenler hariç olmak üzere;

a) Bakanlık merkez ve yurtdışı birimlerine yapılan ihbarlar Genel Müdürlüğe;

b) Bakanlık taşra birimlerine intikal eden ihbarlar ise Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerine;

c) Bu Yönerge kapsamı dışında bulunan ihbarlar konusuna göre ilgili birimlere;

intikal ettirilir.

Yukarıda izahı yapılan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ticaret Bakanlığı teşkilatının görev ve sorumlulukları, Bakanlık Makamı'ndan alınan 11.01.2019/40736610 tarih ve sayılı Onayı ile "İhbar Değerlendirme Yönergesi"ne istinaden uygulamada yeknesanlığı kanunilik ve belirlilik ilkeleri çerçevesinde Merkez, taşra ve yurtdışı birimlerine intikal eden kaçakçılık ve adli nitelikteki ihbarların değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemiştir.

Bunun için ihbarların değerlendirilmesinde yani ihbarın kaçakçılık veya adli nitelikte olup olmadığının merkez (Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü) ve taşra (Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri, Gümrük Müdürlükleri ve Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü) teşkilatında kurulan komisyonlarda yapılacak değerlendirmeler (mezkur onay'ın Genel Müdürlükçe yapılacak işlemler başlıklı 12.maddesi ve Taşra Teşkilatınca yapılacak işlemler başlıklı 13.madde) büyük önem arz etmektedir.

21/03/2007 tarihli, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun ilk halinde kaçakçılık fiilleri '**Suçlar ve kabahatler**' olarak 3.maddede düzenlenmişti. İlgili madde 11/04/2013 tarihli, 28615 sayılı R.G. 6455 s.k. ile kabahatler fiili çıkartılarak Kaçakçılık suçları başlığında toplanmış, kabahatler fiilleri ise 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun '**Vergi Kaybına Neden Olan İşlemlere Uygulanacak Cezalar**' başlıklı 234-239. Maddeleri altına toplanmıştır. Böylece bu son düzenlemeyle ekonomik suça ekonomik ceza ilkesine geri dönmeye çalışılmıştır.

21/03/2007 tarihli, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun ilk halinde kaçakçılık fiilleri **'Suçlar ve kabahatler'** olarak 3/2.maddesi; 'Eşyayı **sahte belge kullanmak suretiyle** gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödemeksizin, Türkiye'ye ithal eden ithal eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.' hükmü, 11/04/2013 tarihinde **'aldatıcı işlem ve davranışla'** olarak değiştirilmiştir.

Gümrük Yönetmeliğinin 'Ceza koyan çeşitli kanunlara göre takibat yapılması' başlıklı Madde 579 - (1) ***'Bir fiilin hem Kanununun hem de kaçakçılıkla mücadele veya diğer ceza koyan kanunların kapsamına girebilecek olması durumunda, idare amiri durumu inceleyerek olay dolayısıyla, aynı zamanda diğer kanunlara göre işlem yapılıp yapılmayacağını tespit eder.'*** Hükmünü amirdir.

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3.maddesinin 2.fikrasında kişinin eşyanın gümrük vergilerini kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokulmasına neden olan işlem ve davranışların hangileri olduğu açık, net ve herkes tarafından anlaşılabilir şekilde sayılmamıştır.

Ancak bu durum; Yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu olan Anayasanın 2.maddesinde yer alan belirlilik ilkesine, 'kimse...Kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz' ile 'suçun kanuniliği' ilkesine aykırıdır.

Bu durumun gümrük idaresini kaçakçılık suçunu oluşturan aldatıcı işlem ve davranış fiillerinin genişletilmesine iten keyfiliğe yöneltmemesi, ithalatçıyı ve beyanı yapan gümrük müşavirini de belirsizlik ve hukuki güvensizlik içinde bırakmaması için ilgede kayıtlı yazıları yayımlanmıştır.

İlgede kayıtlı yazıları ile gümrük idarelerince hangi durumlarda 4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamında idari işlem hangi durumlarda 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında adli işlem yapılması gerektiği konusunda oluşan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır. Mezkur yazıda özetle; Gümrük vergilerinin ödenmemesi veya eksik ödenmesi saikiyle icra edilen bir fiilin aldatıcı işlem veya davranış olarak 5607 sayılı kanun kapsamında değerlendirilmesinde eşya ve/veya ambalajı üzerinde, vergilendirmeye esas unsurların doğru olarak tespit edilmesini engellemeye yönelik tahrifatta bulunması, gerçeğe aykırı veya sahte belge ibraz edilmesi veya orijinal belge üzerinde oynama bulunması aldatıcı işlem ve davranışa örnek olarak gösterilmektedir. Bunun yanı sıra ***her olayın kendine özgü olgular çerçevesinde ele alınması gerekmektedir*** beraber yapılacak araştırmalarda yukarıda anlatılan hususlarda kasıt unsuruna dikkat çekilmektedir.

Kaldı ki sözkonusu değişikliklerin yapıldığı 2013 ve 2019 yılı değişikliklerinin uygulama alanında **aldatıcı işlem ve davranış kavramının kasıt (manevi unsur), somut deliller (maddi unsur) ve hukuka aykırılık (nitelikli haller) bünyesinde odaklandığı** alınan adli kararlarda net bir şekilde görülmektedir.

Bugüne kadar alınan Yargı kararları ve öğretide; 5607 sayılı Kanunda yer alan aldatıcı işlem ve davranış kavramı ortalama bir insanı aldatıcı olabileceken, muhatap gümrük idareleri için belli bir seviyenin üstünde yoğun olmak zorundadır. Bir suçun sübuta ermesi için maddi-manevi unsurlarının olaya özgü somut koşullar altında birlikte meydana gelmesi, aldatıcılık kastının açık bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir. Aksi durumda 5607 sayılı Kanunun 3/2'de yer alan suça ilişkin düzenlemenin uygulanmayarak, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda yer alan gümrük kabahatlerinin dikkate alınması gerekmektedir ki GY579 kapsamında her olaya özgü olarak takdir yetkisi gümrük idarelerine aittir.

Ancak özellikle son dönemlerde g m ruk muhafaza adli kolluğunun 5607 sayılı Kanun kapsamında bulunmamasına rağmen (**referans, kayıt belgesi, gözetim belgesi ve diğer idari denetime ait işlemler**) tüm idari işlemlere müdahil olmaya çalıştıkları, gerekçe olarak ALO136 veya diğer kanallarla ihbar veya Őikayet olduğundan, yada risk kriterleri kapsamında değerlendirildiğinden bahisle GY579 kapsamında g m ruk idarelerinin görev ve yetkilerini objektif hukuk normları kapsamında değerlendirilmesinde takdir yetkisini etkilediği (ki adli makamlara taşınan birçok olayın idari işlem olduğundan bahisle ya soruşturma açılmadığı yada mahkemeler tarafından iptal/beraat kararı verildiği) düşünülmektedir.

Bunun sonucu olarak ithalat ve ihracat yapan tüccarlar ve bu tüccarları temsil eden meslek mensubu arkadaşlarımız yapacakları her **hatada** kaçakçı damgası yemekle karşı karşıya kalmakla beraber meslektaşlarımız disiplin soruşturmalarına maruz kalarak haksız disiplin cezaları almaktadırlar. Ayrıca uğranılan ekonomik zararlar, ekstra çıkan maliyetler (demoraj, ardiye, x-ray ücretleri, tahlil, müşteri ve itibar kaybı...) hem üretim maliyetlerini hem ihracat maliyetlerini yükseltmekte uluslararası ticarete firmalarımızın rekabet gücünü azaltmaktadır.

Bu itibarla her ne kadar 5607 sayılı Kanunu'nun 3/2.fikrasında bir düzenleme yapılmamış olsa da, y r rl l k tarihinden bugüne kadar geçen on yıllık süreçte alınan adli yargı kararlarından bu hakim görüş etrafında bir içtihat olduğundan, ilgili tüm merkez ve taşra teşkilat birimlerinin Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde açık ve net biçimde belirtilen görev ve yetkilerine uygun olarak davranması hususunda uyarılması zaruriyet haline gelmiştir.

Gereği hususunu takdir ve tensiplerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

Aslıhan ÇELEBİ

Ankara G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAŐ

Bursa G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN

İstanbul G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY

İzmir G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Cebail ORMAN

Mersin G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı